

Predikan 24:e söndagen efter Trefaldighet

Av kyrkoherde Sten Rydh
Bengtsfors 2018-11-11

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Käre himmelske Fader. Vi tackar dig för ditt rena och klara ord och för dina sakrament. Framför allt tackar vi dig för att du har övervunnit synden och döden genom din Sons död och uppståndelse. Kom med din helige Ande i våra hjärtan och tala till oss denna stund, både om dödens allvar men också om hur du har besekrat döden. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.

Predikotext (1 årg. Evangeliet, Matt. 9:18-26):

Medan Jesus talade till dem, kom en synagogföreståndare och föll ner för honom och sade: "Min dotter har just dött. Men kom och lägg din hand på henne, så får hon liv igen." Då reste sig Jesus och följde med honom, tillsammans med sina lärjungar. Plötsligt kom en kvinna som hade haft blödningar i tolv år. Hon närmade sig Jesus bakifrån och rörde vid hörntofsen på hans mantel, för hon tänkte: "Om jag så bara får röra vid hans mantel blir jag frisk." Jesus vände sig om och såg henne, och han sade: "Var lugn, min dotter. Din tro har frälst dig." Och från den stunden var kvinnan frisk. När Jesus kom fram till synagogföreståndarens hus och såg flöjtblåsarna och den upprörda folkskaran, sade han: "Gå härifrån! Flickan är inte död. Hon sover." Då hånskrattade de åt honom. Men när folket hade skickats ut gick han in och tog flickans hand, och hon reste sig. Och ryktet om detta gick ut i hela det området.

Dagens ämne är uppståndelsen och det eviga livet. Evangeliet som vi lyssnade till från altaret handlar om hur Jesu först botar en kvinna som haft svåra blödningar i tolv år. Det var ett verkligt svårt sjukdomslidande. Men kvinnan litade på att Jesus kunde hjälpa och hon rörde därför vid hörntofsen på hans mantel. I hennes hjärta var detta ett nödrop och ett uttryck för att hon trodde på Jesus och litade på honom. Hon hade säkert hört Jesus predika och blivit gripen av hans budskap. Detta förstår vi av att Jesus vänder sig om och säger: "Var lugn, min dotter. Din tro har frälst dig." Och så gjorde Jesus undret med henne: *Från den stunden var kvinnan frisk.*

Den andra händelsen i vår text är berättelsen om när en synagogföreståndares dotter har dött. Markus och Lukas berättar att han hette Jairus. De flesta synagogorna och deras föreståndare var starkt kritiska till Jesus. I början var det visserligen många som tog emot honom väl, men så småningom växte motståndet mer och mer och vi ser hur fariséer och skrifflärde gick i spetsen för att stoppa Jesus och få honom dömd och avrättad. I Nasaret försökte man störta Jesus ner för ett berg och när Jesus talade om att han var ett med sin Fader tog man upp stenar för att kasta på honom. Folkets ledare skickade också ut tempelvakterna för att ta Jesus till fånga och till sist lyckades man med hjälp av Judas förräderi fånga honom och föra honom till romarna, för att de skulle straffa honom till döden. Det var också folkets religiösa ledare som uppeggade folket att ropa: Korsfäst, korsfäst!

Nu kanske någon tänker att judarna och deras ledare var särskilt ondskefulla och syndiga, mer än andra människor. Men så lär inte Bibeln. Det sägs i stället klart och tydligt att alla människor är syndare inför Gud och värda den eviga fördömmelsen. Om inte den Helige Ande får öppna våra hjärtan och skänka oss tron är vi alla fulla med otro och blinda i syndens mörker. Ingen har något att berömma sig av inför Gud. Det var våra synder som gjorde att Jesus måste lida och dö. Men han gjorde det av oändlig kärlek till oss syndare.

Jairus hörde till dem som trodde på Jesus. I sin stora sorg över dotterns död förtvivlar han inte, utan vänder sig till Herren Jesus Kristus med bön om hjälp. Enligt Markus och Lukas skyndar han redan iväg till Jesus medan dottern ligger svårt sjuk, och ber honom följa med. Men sedan kommer budskapet om hennes död. Matteus berättar i vår text lite mer kortfattat om händelsen. Bibelkritiker ser här genast en motsättning, vilket de gör så fort de olika evangelisterna berättar om en händelse

på lite olika sätt. Men detta skall inte oroa oss. Bakom bibelkritiken ligger synden och otron. I regel finns det en naturlig förklaring till det som kan tyckas vara en motsägelse. Och även om vi inte kan hitta någon förklaring kan vi vara övertygade om att den finns där. Vi känner bara inte till alla fakta. Evangelisterna talar genom den Helige Andes ingivelse, men detta betyder inte att de bara upprepar varandras ord exakt eller ger oss en tydlig kronologi. Tvärtom visar deras något olika perspektiv och framställning på att det är verkliga, historiska händelser som de berättar om, men sedda ur olika utgångspunkt på olika sätt. Antingen var evangelisterna själva ögonvittnen till händelserna de berättar om, eller har de återgivit vad andra vittnen, övriga apostlar eller Jesus själv berättat för dem. Vi kan lita på att våra evangelietexter är hundraprocentigt tillförlitliga. Gud har vakat över sitt ord.

När det gäller Jairus och hans dotter berättar **Markus** så här. När Jesus hade farit över Genesaret med båt kom det mycket folk till honom på stranden. Då kom Jairus och föll ner för Jesu fötter och berättade att hans dotter låg för döden. Han bad Jesus följa med och lägga händerna på henne så att hon skulle få leva. Jesus går då med Jairus. Därefter botar Jesus kvinnan med blödningarna. Då kommer några från Jairus hus och berättar att dottern är död. Jesus säger då till Jairus: Frukta inte, tro allenast. Sedan får endast Petrus, Jakob och Johannes följa med hem till Jairus, och Jesus uppväcker flickan genom att säga: Talita kum (flicka, stå upp!).

Matteus däremot berättar endast kortfattat att Jairus kom till Jesu och sade: ”Min dotter har just dött, men kom och lägg din hand på henne, så blir hon levande igen”. Motsättningen skulle då enligt kritikerna vara att enligt Markus säger Jairus att dottern är dödssjuk, medan han enligt Matteus säger att hon redan har dött.

Den enklaste förklaringen är väl, att Markus berättelse är den mer detaljerade, som visar två olika tillfällen då Jairus talar med Jesus. Matteus nämner endast det andra tillfället då det meddelats att dottern är död. Ungefär så här bör det då ha gått till:

Jairus kommer först till Jesus och berättar att dottern ligger för döden. Han ber då Jesus att följa med och lägga händerna på henne. Sedan kommer kvinnan med blödningarna och Jesus botar henne. Därefter kommer budet om dotterns död. Då kan man tro att Jairus skulle ge upp. Det var ju ingen idé att Jesus följde med då flickan redan var död. Men det är då Jairus berättar för Jesus att flickan är död och ber honom att i alla fall följa med. Det är framför allt detta Matteus återger. Matteus var ju en av Jesu apostlar och måste ha upplevt den första delen av händelsen själv. Han tar fasta på detta att mannen ber Jesus komma till den döda dottern och lägga händerna på henne. Sedan vet vi inte vem som berättat om själva uppväckelsen. Men det står tydligt hos Markus att det endast var Petrus, Jakob och Johannes samt flickans far och mor som gick in till den döda flickan. Både Markus och Matteus måste alltså fått denna del av berättelsen i andra hand genom någon av dessa eller från Jesus själv. Jesus förbjöd också strängt att låta någon annan få veta vad som skett (Mark. 5:43). Jesu underverk skulle inte väcka sensation, utan skrivas ner för att vara pålitliga berättelser om att han verkligen var Messias, Guds Son, sann Gud och sann människa. Men det framgår av vår text att ryktet om händelsen ändå spreds i hela landet (v. 36).

Låt oss nu närmare se på Jairus, denne märklige synagogföreståndare. Hans älskade dotter är död. Det var ett hårt och fruktansvärt slag. När döden kommer in i ett hem kommer också sorgen, smärtan och den stora saknaden. Bibeln lär oss också att döden inte är något naturligt, utan Guds straff för synden. Bakom den kroppsliga döden finns alltid också den andliga och den eviga döden, vilket är det allra svåraste och tyngsta. Bibeln säger klart och tydligt att döden är vår fiende tillsammans med synden och djävulen. Ingen kommer undan när döden drabbar oss. Det är människan förelagt att en gång död och sedan dömas, står det. Ve oss då, om vi inte är beredda att möta Gud på domens dag! Men hur skall vi kunna vara beredda? Vi är ju alla syndare. Vi måste alla erkänna att vi är värda Guds vrede, straff och eviga fördömelse.

Vi skall då göra som Jairus. Han vet att Guds ord består av både lag och evangelium. Lagen fördömer oss visserligen, men evangelium kommer med syndernas förlåtelse. Detta sker genom att Jesus har kommit till världen, såsom alla profetior i gamla testamentet har vittnat om. Det är kvinnans säd som skulle söndertrampa ormens huvud, som nu har kommit. Det är telningen av Jesse

stam som framträder. Det är han som är född av jungfru som nu tröstar sitt folk. Det är han som gör blinda seende, döva hörande, halta och lytta friska och som uppväcker döda. Dessa tecken var förutsagda om Messias, Kristus. Jesaja hade också förkunnat att han skulle bära hela världens synd och dö i vårt ställe. Jairus kände väl dessa texter, som varje sabbat förelästes i synagogan och som han allt sedan barndomen hade lärt sig utantill. Ja, han var ju den som själv brukade läsa högt ur profetrollarna för folket! Nu sätter han all sin förtröstan till denne Jesus. Han har läst profetierna, han har sett och hört om Jesu många under och tecken och han tror att Jesus är den som har makt att uppväcka också från döden. Säkert var hans tro svag och vacklande, ty Jesus säger enligt Markus och Lukas: ”Frukta icke; tro allenast, så får hon liv igen” (Mark. 5:36, Luk. 8:50).

Nu fick Jairus uppleva detta och själv stå vid den döda flickans säng när Jesus uttalar orden: Talita kum! Flicka stå upp! Och den 12-åriga flickan reste sig och gick omkring. Alla uppfylldes av stor häpnad. Så har Jesus genom denna händelse och genom sitt mäktiga ord visat att han i sanning är världens Frälsare. Han har all makt i himmelen och på jorden.

Men Herren vill inte framträda som världshärskare här på jorden, även om han i sanning är den som råder över både himmel och jord. Under kyrkans tid vill han istället att hans ord skall förkunnas genom människor till uppväckelse och omvändelse, till syndernas förlåtelse och helgelse. Och tillsammans med ordets förkunnelse skall dopet, avlösningen och nattvarden skänkas som en fri gåva till att styrka vår tro. När vi därför ställs inför dödens allvar skall vi fly till Kristus i ordet. Vi skall trösta oss med att Jesus har dött i hela människosläktets ställe. Vi skall tro att han är uppstånden för vår rättfärdiggörelses skull. Gud vill därför först avslöja vår synd genom att strängt predika lagen för oss. Vi måste radikalt bryta med det gamla livet, med otron och synden. Men detta kan vi inte göra själva, eftersom vi är fångna av döden och djävulen. Ingenting annat än Kristi blod och försoning kan befria oss ur detta.

Därför är vår text idag så trösterik. Liksom Jesus botade kvinnan med blödningarna och liksom han uppväckte Jairus dotter från döden, så vill han också bota och uppväcka oss, först från synden och den andliga döden, men sedan också från den kroppsliga och eviga döden. Han gör detta genom ordet och sakramenten. Han gör det när vi stilla läser vår bibel. Han gör det när vi lyssnar till prästens förkunnelse i våra gudstjänster och bibelstudier. Han gör det när vi tänker på vårt dop och lever i det och när vi tar emot syndernas förlåtelse i avlösningens sakrament. Han ger oss också sin kropp och sitt blod under nattvarden bröd och vin. Liksom flickan blev levande genom Kristi ord och genast reste sig upp, så verkar också Kristi ord i nattvarden så snart vi på hans befallning upprepar dem. Det är inte prästens läsande eller förtjänst som på något sätt verkar detta. Nej, det är endast Guds eget ord: ”Tag och ät, detta är min kropp, drick härav alla, detta är mitt blod”, som verkar vad ordet självt säger. Och vi upprepar detta ord och detta ätande och drickande på Kristi egen befallning: Gör detta till min åminnelse! Så är den heliga nattvarden ett ”odödlighetens läkemedel”, som man förr brukade säga.

Så har Jesus övervunnit synden, döden och djävulen, och han vill idag att vi skall tro och lita på detta och komma till honom och i bönen bära fram alla våra bekymmer, våra nära och kära och även bedja för våra ovänner, varmed främst menas de som förkastar Guds ord och kämpar mot sanningen. Men också dessa skall vi bära fram i bön och tänka på att även Paulus först var en förföljare och fiende till Kristus innan han genom Guds nåd blev omvänd.

När så Kristus har besegrat synden, döden, djävulen och befriat oss och alla människor från allt ont står vägen till himmelen öppen för var och en som tror detta. Må vi då inte förhärda våra hjärtan utan frimodigt säga: Kom, Herre Jesus. Kom snart tillbaka till den yttersta domen och låt oss så iklädda din rättfärdighet få ingå i den eviga saligheten. Amen.

Bön. O, allsmäktige, evige Gud, du som genom sin Son skänker oss löftet om uppståndelse, liv och oförgänglighet. Vi ber dig: Hjälp oss att alltid förbli i Kristus och i allt djupare gemenskap med honom renas från falska tankar och själviska begär, och så genom hans Andes kraft bära frukt i tro och helgelse. Förläna oss sit att i stadig förtröstan på Kristi kors och uppståndelse få skiljas från denna världen och ingå i ditt folks sabbatsvila. Amen.